

Rangos nemzetközi díjat kapott Blazsetin István, a magyarországi horvát irodalom neves képviselője

A magyarországi horvát közösség tagjai jól ismerik a Pécssett élő, tanárinasztiából származó **Blazsetin István** nevét, aki irodalomtörténész, műfordító, kritikus, író, költő, a Pécsi Tudományegyetem (PTE) Horvát Tanszékének vezetője, nyelvtanár, a pécsi horvát önkormányzat elnöke, a Magyarországi Horvátok Tudományos Intézetének feje, a népcsoport nagy tiszteletnek örvendő tagja. Sokoldalú tevékenységét számos hazai és külföldi díjjal ismerték már el. Most is egy rangos horvátországi díj kapcsán adott interjút lapunknak.

Blazsetin István fordított már többek között Radnótit, Esterházyt, Őrkényt, Eörsit, színházi darabokat, de írt sok saját verset is

Müller Andrea felvételei

– *Komoly elismerés kapcsán találkoztunk ma. Mit kell tudni a díjról?*

– Elsősorban a magyarországi horvát irodalomról írt munkáimért ítelték nekem a Horvát Írószövetség szlavóniai-baranyai-szerémségi régiós szervezete által 1998-ban alapított irodalomkritikai díjat. Egyelőre nem tudtam személyesen átvenni, ugyanis éppen nyaraltam abban az időpontban, mikor egy tanácskozáson átadták volna. Nagyon meg is lepődtem, mert a szervezők nem szóltak előre az elismerésről. Talán meglepetésnek szánták a dolgot, hiszen egyébként, ha időm engedte, minden évben részt vettem az eseményen. A *Julije Benešić díszoklevelet* rajtam kívül Jasna Melvinger vajdasági horvát irodalomkritikusnak és költőnek is odaítélték 2021-ben. Úgy gondolom, talán az a legpozitívabb ebben az egészben, hogy nem állnak meg az államhatárnál, hanem a horvát etnikai határokig mennek: a szerbiai, boszniai, magyarországi horvátokat ilyen módon is odakapcsolják az anyaországhoz.

– *Nagy jelentőségű, hogy nem csak itthon, de nemzetközi szinten is ismerik és tisztelik a munkáját...*

– Igen, nagyon örülök ennek. Az együttműködést a magyar és horvát irodalmárok között egyébként jónak tartom, ezt bizonyítja például, hogy egyre több mű jelenik meg fordításban mindkét országban. Fontos szerintem, hogy megismerjük egymás publikációit, és nemcsak szakmai körökben, hanem a társadalom szélesebb csoportjainak is bemutatassuk azokat. A korábbi eszéki és a mostani díjat is adományozó diakovári pályatársakkal már a 90-es években indult a közös munka, amikor a pécsi tanszéken kezdtem dolgozni. Volt közöttük egy csoport, amelynek tagjai Jugoszlávia szétesése után is nagyon nyitott szemlélettel tekintettek ránk, s nemcsak a Horvátországból emigrált, hanem a másutt született, nemzetiségi származású horvátokkal is keresték a kapcsolatot. Szerintem lényegében minden az embereken múlik, ha igazán akarjuk az együttműködést, akkor az gyümölcsöző lesz.

– *Ugyan most kritikus minőségében díjazták, de számos más területen is tevékenykedik.*

– Az átlagnál később kezdtem el verseket írni, gimnáziumban kezdett érdekelni ez a dolog, aztán az egyetemen álltam neki igazán. Azóta is nehezen adom ki a műveimet a kezemből, talán kissé túl kritikus is vagyok magammal szemben. Az egyetemen két, később híressé vált horvát hallgatótársam kért fel fordításra, azóta foglalkozom ezzel is. Oktatok az egyetemen és vezetem a PTE horvát tanszékét, a pécsi horvát önkormányzatot, s a Magyarországi Horvátok Tudományos Intézetét. Ennyi munka mellett az utóbbi időben kissé háttérbe szorult a kutatás és a publikálás. A két kedvenc vizsgált témám a magyarországi horvátok irodalma, kultúrtörténete, valamint a horvát–magyar fordítási problémák.

– Mely eredményeire a legbüszkébb?

– Alapvetően minden elismerés jól esik. Amire különösen büszke vagyok, az például az 1996-os, Horvátországban megjelent magyarországi verseskötet, melyben Radnóti Miklós válogatott műveit fordítottam. (*Radnóti-fordításai megjelentek a BARÁTSÁGban és a 15 éves Jubileumi Antológiában 2005-ben. – A szerk.*) Radnótit nem nagyon fordítottak addig horvátra rajtam kívül. Nehéz munka volt, megszenvedtem vele, de lefordítottam Esterházy Péter *Egy nő* című könyvét is, ami első regénye volt horvátul, majd közvetlenül utána elkészítettem *A szív segédigéi* című kisregény horvát változatát is. Egy közös munkára is büszke vagyok: többedmagammal háromszázharminc verset tartalmazó, teljes horvát antológiát fordítottunk magyarra, ami *A káosz vigasza* címen jelent meg 2009-ben a Jelenkor Kiadó gondozásában. A fordítás nem könnyű, de kreatív és izgalmas munka. Főként a verseknél fontos, hogy teljes mélységében meg kell értenünk a szöveget, mert csakis így sikerülhet jól átültetni azt a másik nyelvre. Keveset írok, nehezen válok meg verseimtől, az is lehet, hogy túl bizonytalan vagyok, így a saját műveimből még csak egy kötetet adtam ki. Rengeteg más izgalmas, néha embert próbáló feladatot is magam mögött tudhatok.

– Mindig pedagógus akart lenni?

– Szerintem a legrosszabb dolog, ami egy gyerek életében bekövetkezhet az, amikor abba az iskolába jár, ahol a szülei tanítanak. Ez saját tapasztalat, ők szinte előbb értesültek minden stiklimről, mint hogy én elköttem volna azokat. Gimnáziumban végül annak ellenére érdeklőni kezdett az irodalom, hogy a tanárnőmet nem szerettem. Emellett a történelem volt a kedvencem, eredetileg ezzel akartam továbbmenni. Mikor egyetemre jelentkeztem, döntenem kellett, mert a két szak egyszerre túl nagy falat lett volna. Nem bántam meg a választásomat. A mai napig nagyon szeretem a munkám és még mindig izgulok az óráim előtt.

Blazsetin István 1963-ban született Nagykanizsán, értelmiségi családban. A budapesti Szerbhorvát Gimnáziumban érettségizett, majd a Zágrábi Tudományegyetem bölcsészkarán tanult, ahol 1988-ban jugoszlavisztika szakon diplomázott és szerzett magiszteri fokozatot. 1988-tól a PTE BTK Horvát Tanszékének oktatója. 2013-ban Eszéken szerzett doktori címet. 1991-ben kezdett verseket írni posztmodern stílusban. Ritkaságnak számít, hogy saját horvát nyelvű verseskötetét a költő maga fordította magyarra és jelentette meg *Egy adag értelmetlenség* címen 2012-ben. Tíznel is több konferencia- és tanulmánykötet szerkesztője, közel hatvan tanulmány szerzője, tankönyvíró.

„Szerintem a legrosszabb dolog, ami egy gyerek életében bekövetkezhet az, amikor abba az iskolába jár, ahol a szülei tanítanak.”

Azt tartom sikeres előadásnak, mikor a 45 perc végén látszik az arcon, hogy sikerült jól átadni az anyagot a hallgatóságnak.

– A családban szinte öröklődni látszik a tanítás, valamint az irodalom és az írás iránti érdeklődés...

– Igen. Édesapám, *Blazetin* István és édesanyám – mint már említettem – mindketten tanárok voltak, így is ismerkedtek meg a tótszerdahelyi iskolában. A húgom újságíró lett, én pedig Zágrábban horvát nyelvet és irodalmat hallgattam az egyetemen. Sosem éreztem úgy, hogy a szüleim kényszerítettek volna az oktatói pályára, egyszerűen úgy alakult, hogy ez lett az én utam is. Most pedig úgy tűnik, hogy az újságíró-főszerkesztőként dolgozó feleségemmel közös két fiúunkat is érdekli ez a dolog, hiszen mindketten a horvát fővárosba mentek horvát-orosz, illetve horvát-informatika szakra. A nagyobb fiam, Vjekoslav nálam jobb verseket ír és doktori tanulmányai mellett a pécsi tanszéken oktat. Danijel még nem végzett a mesterképzéssel, de elképzelhető, hogy ő is hasonló munkába fog. Persze nem erőltetjük, hagyjuk őket dönteni.

Verseskötet, irodalomtörténeti áttekintés, antológia, gyermekkötet is szerepel a pécsi szakember könyvei közt

Matoricz Tekla
Pécs.ma

